

Sygn. akt II Cz 221/13

POSTANOWIENIE

Dnia 06 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Iwona Siuta (spr.)

Sędziowie: SO Violetta Osińska

SO Wiesława Buczek - Markowska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 06 czerwca 2013 r. w S.

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w C.

przeciwko S. P.

o zapłatę

na skutek skargi S. P. o wznowienie postępowania

zakończonemu prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 18 lutego 2011 r., sygn. akt I Nc 95/11

na skutek zażalenia S. P.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Choszcznie z dnia 09 listopada 2012 r., sygn. akt I C 323/11

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 221/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 09 listopada 2012r. Sąd Rejonowy w Choszcznie odrzucił skargę S. P. o wznowienie postępowania.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie Sąd mając na uwadze przepis art. 399 § 1 k.p.c. zaznaczył, iż z formalnego punktu wznowienie postępowania było dopuszczalne. Sąd wskazał, że S. P. zażądał wznowienia postępowania zakończonemu prawomocnym nakazem uwzględniającym powództwo powołując się na treść art. 403 § 2 k.p.c. Pełnomocnik skarżącego wskazała, że podstawą wznowienia jest wykrycie okoliczności faktycznych i środków dowodowych mających istotny wpływ na wynik sprawy, a z których pełnomocnik pozwanego nie mógł skorzystać w postępowaniu upominawczym, oraz pojawienie się nowych dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie Sądu ta podstawa wznowienia jest niezasadna. Sąd wskazał, że przede wszystkim nowe fakty nie zostały wykryte po uprawomocnieniu się wyroku, fakty te były znane stronie na długo przed wszczęciem postępowania sądowego. Fakty te przytacza pełnomocnik skarżącego w pismach kierowanych do (...) spółka z o.o. a załączonych do sprawy I Nc

95 /11 -np. pismo z dnia 16 lipca 2010 r. i zgłoszone w nim zarzuty. Fakty te natomiast mogły mieć wpływ na wynik postępowania albowiem brak umowy o administrowanie, kwestionowanie wysokości pobieranych opłat za koszty zarządu, okoliczność zmiany właściciela lokalu w okresie pobieranych opłat mogły mieć wpływ na wynik sprawy. Nie została natomiast spełniona trzecia z przesłanek -niemożność skorzystania przez stronę z tych faktów w trakcie trwania postępowania. Sąd zaznaczył, iż nie można niemożności skorzystania utożsamiać z nieobecnością strony czy brakiem podejmowania przez nią działań w trakcie trwania postępowania. Chodzi bowiem o takie sytuacje w których mimo prawidłowego działania strony, nie mogła ona zgłosić istotnych faktów w postępowaniu, które zakończyło się wydaniem wyroku z przyczyn od niej niezależnych. Tymczasem w sprawie I Nc 95/11 zdaniem Sądu nie było takich przeszkód (niezależnych od strony) które sprawiałyby, że strona tych okoliczności nie powołała. Gdyby, bowiem strona prawidłowo zadbała o własne interesy i opuszczając miejsce zamieszkania ustanowiła adres do korespondencji otrzymałaby pozew, złożyłaby sprzeciw i nie byłoby przeszkód do realizacji przez nią tego uprawnienia. Sąd wskazał, iż oddalenie przez Sąd Rejonowy w Choszcznie w dniu 9 grudnia 2011 roku wniosku o przywrócenie terminu było równoznaczne ze stwierdzeniem, że strona uchybiła terminowi i tym samym doręczenie nakazu zapłaty stało się skuteczne. Sąd zwrócił też uwagę, że strona nie skarżąc tego postanowienia w drodze zażalenia uznała jego rację. W przypadku tej podstawy zdaniem Sądu nie został dochowany termin do złożenia skargi w przedmiocie wznowienia postępowania. Sąd mając na uwadze art. 407 § 1 k.p.c. wskazał, iż strona o tej podstawie wznowienia dowiedziała się w chwili w której dowiedziała się o wydaniu przeciwko niej nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a więc w dniu 12 sierpnia 2011 roku. Dla początku biegu tego terminu nie ma znaczenia, kiedy strona uświadomiła sobie, że zachodzi podstawa do wznowienia postępowania. Termin, zatem minął w dniu 12 listopada 2011 roku, a więc przed złożeniem skargi. Sąd Rejonowy zaznaczył też, iż z treści skargi o wznowienie postępowania wynika, że strona wskazuje jeszcze jedną podstawę - a mianowicie brak należytej reprezentacji. W tym zakresie Sąd podzielił stanowisko pełnomocnika skarżącego. Sąd badając czy przywołana przez skarżącego podstawa, na której oparł skargę o wznowienie w ogóle istnieje zbadał akta I Nc 95/11 i zwrócił się do Urzędu Miasta w C. o potwierdzenie informacji o miejscu zamieszkania S. P.. S. P. zameldowany jest w C. na ulicy (...), jego żona, a zarazem pełnomocnik mieszka przy ulicy (...). W związku z nieobecnością w miejscu zamieszkania S. P. ustanowił pełnomocnika który miał go reprezentować przed organami administracji i sądownictwa. W aktach (...) został wskazany adres do doręczeń był to adres pełnomocnika. W związku z powyższym (...) spółka z o.o. wszelką korespondencję do S. P. wysyłała na adres zamieszkania pełnomocnika. Występując z pozwem (...) spółka z o.o. w C. nie mogła jednak poprzestać na wskazanym adresie dla doręczeń ustanowionym na potrzeby postępowania administracyjnego. Powód występując z powództwem przeciwko S. P. w sprawie I Nc 95/11 powinien w sposób prawidłowy oznaczyć miejsce zamieszkania pozwanego, które nie zawsze musi być takie samo jak miejsce zamieszkania jego żony tu zarazem pełnomocnika. Ustalono, że powód zameldowany jest pod adresem C. Piastowska 4/6 i co najmniej taki adres powinien zostać wskazany w pozwie chyba, że powodowi znany był inny adres zamieszkania pozwanego. Sąd stwierdził, iż w postępowaniu sądowym doręczenie pod adres uznany za adres do korespondencji możliwe byłoby dopiero wówczas gdyby strona w trakcie trwającego postępowania sądowego osobiście taki adres ustanowiła. Sąd uznał, że zawiadomienie pozwanego na adres korespondencyjny ustanowiony w postępowaniu przed (...) w sytuacji, w której w tym postępowaniu sądowym do dnia wydania nakazu zapłaty pozwany nie miał ustanowionego pełnomocnika było dokonywane w sposób wadliwy i nie ulega wątpliwości, że przyczyniło się do pozbawienia strony możliwości obrony jej praw. Mimo takiego stanowiska Sąd Rejonowy odrzucił skargę albowiem strona nie dochowała terminu do jej złożenia. Sąd mając na uwadze art. 407 § 1 k.p.c. wskazał, iż M. P. pełnomocnik S. P. pozwanego w sprawie I Nc 95/11 o nakazie zapłaty dowiedziała się w dniu 12 sierpnia 2011 roku zatem wnosząc skargę o wznowienie postępowania w dniu 27 grudnia 2011 roku uchybiła trzymiesięcznemu terminowi. W związku z powyższym Sąd odrzucił skargę na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył S. P., zaskarżając je w całości. Skarżący orzeczeniu temu zarzucił błędy w ustaleniach faktycznych, polegających na uznaniu, iż dowiedział się o podstawie wznowienia z pisma Kancelarii (...) w S. -o tym, że toczy się postępowanie komornicze, powziętej dnia 12 sierpnia 2011 r. a nie o dokumentach. Skarżący kwestionował też stwierdzenie Sądu uznające, iż w tym momencie M. P. była pełnomocnikiem pozwanego w sprawie I Nc 95/11. Skarżący kwestionował też, aby M. P. mogła dokonać oceny, iż otrzymanie pisma i jego treść dająca jej wiedzę o prowadzonym postępowaniu, jednocześnie dawały jej wiedzę o treści pozwu, załączonych dokumentach i pozwalały ocenić ich prawdopodobny wpływ na wynik sprawy. Skarżący podniósł, iż sprawy te, na tym etapie były nieujawnione,

nieznane, niedostępne. Zdaniem skarżącego Sąd rozpoznając, dopuścił się również uchybienia polegającego na braku wszechstronnego rozpatrzenia sprawy, nie odniósł się do informacji uzyskanej od współwłaściciela J. istotnej dla określenia, iż powód z zamiarem bezpośrednim, uzyskania wpłat kwot nienależnych, celowo wprowadzał, skarżącego oraz Sąd w błąd. Skarżący stwierdził, iż na tym etapie postępowania, nie mógł mieć oceny, iż zasadne jest złożenie w tym momencie skargi na wznowienie postępowania. Skarżący zarzucił również Sądowi uchybienia, na etapie rozpatrywania i wyrokowania jak też, na etapie rozsądzenia zasadności przywrócenia terminu do złożenia sprzeciwu w sprawie sygn. akt I Nc 95/11. Skarżący nie zgodził się też z ustaleniami faktów, ich interpretacją wyrażoną w zaskarżanym postanowieniu. Ponadto zarzucił zaskarżanemu postanowieniu brak całościowych, zgodnych z dążeniem do prawdy obiektywnej, ustaleń stanu faktycznego i odniesienia tylko do kwestii podnoszonych, bez wskazania faktów i skutków prawnych, wynikających z dokumentacji - dotyczących uchybień Sądu. Skarżący nie zgodził się z tym, iż na dzień 12 sierpnia 2011 r. M. P. była należycie umocowanym pełnomocnikiem strony i miała wiedzę o wydaniu wyroku. Skarżący wniósł o uchylenie postanowienia i wznowienie postępowania, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie S. P. okazało się bezzasadne i jako takie podlegało oddaleniu.

Ustosunkowując się do zażalenia wymaga wskazać, iż instytucja wznowienia postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o reasumpcję wadliwego procesu przez zastąpienie zapadłego orzeczenia, orzeczeniem nowym. Należy przy tym zaznaczyć, iż skarga o wznowienie postępowania przysługuje nie tylko od prawomocnego wyroku, lecz także od każdego prawomocnego orzeczenia rozstrzygającego sprawę merytorycznie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 stycznia 1973 r., sygn. akt I CZ 152/72, OSNC 1973/7-8/143). Nadzwyczajny charakter tego środka prawnego, skierowanego przeciwko prawomocnemu orzeczeniu rozstrzygającemu sprawę merytorycznie powoduje, że przywrócenie stanu sprzed zamknięcia postępowania sądowego ulegającego wznowieniu może nastąpić wyłącznie z powodów ściśle określonych w ustawie. Postępowanie w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania rozpoczyna się badaniem przez sąd zagadnienia dopuszczalności wznowienia postępowania. Zgodnie z treścią art. 410 § 1 k.p.c. sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Zatem wystąpienie którejkolwiek z przeszkód wymienionych w tej regulacji oznacza obowiązek sądu odrzucenia skargi. W związku z tym należy zwrócić uwagę na treść art. 407 § 1 k.p.c., zgodnie z którym skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Kolejno wymaga zaznaczyć, iż sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienie wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi. Taka skarga, jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia podlega odrzuceniu zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2006 r., sygn. akt I CZ 103/06, LEX nr 610070). Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 maja 2007 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III CSK 56/07 stwierdził też, iż zgodnie z treścią art. 410 § 1 k.p.c. skarga podlega odrzuceniu nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nieodpowiadający ustawie, ale także wówczas, gdy wskazane w niej okoliczności wprawdzie dadzą się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, to jednak w rzeczywistości podstawa ta nie występuje.

Mając powyższe uwagi na względzie Sąd Okręgowy zaznacza, iż skarżący S. P. u podstaw wznowienia postępowania o sygn. akt I Nc 95/11, które toczyło się przed Sądem Rejonowym w Choszcznie, powołał okoliczność braku umocowania M. P. do jego reprezentowania w okresie czasu aż do uprawomocnienia się nakazu zapłaty z dnia 18 lutego 2011 r., co oznacza iż okoliczność ta odpowiada ustawowej podstawie wznowienia postępowania określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c. w postaci braku należytego reprezentowania strony. W tej kwestii Sąd orzekający podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach wyrażone w postanowieniu z dnia 6 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACa 22/10 (LEX nr 1120352) w myśl którego przewidziana w art. 401 pkt 2 k.p.c. podstawa wznowienia postępowania w postaci braku

należytej reprezentacji obejmuje min. wypadki, w których za stronę osobą fizyczną nie działał przedstawiciel ustawowy lub osoba działająca w tym charakterze nie miała w rzeczywistości do tego umocowania, albo za stronę taką działał pełnomocnik, który nie był należycie umocowany. Natomiast ewentualne zaniedbania pełnomocnika procesowego strony nie stanowią przyczyny nieważności w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c. Kolejno oceniając kwestię, czy ze względu wyżej wymieniony rodzaj podstawy wznowienia skarga S. P. została wniesiona w przepisany terminie, należy wskazać iż skarżący w sprawie o sygn. akt I Nc 95/11 podjął w dniu 22 sierpnia 2011 r. czynność procesową w postaci złożenia do Sądu Rejonowego wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty z dnia 18 lutego 2011 r. (k. 27-28 akt I Nc 95/11) ustanawiając jednocześnie w tej sprawie pełnomocnika M. P. - a więc najpóźniej w tym dniu dowiedział się o tym nakazie zapłaty. Przedmiotowy wniosek S. P. po uzupełnieniu braków postanowieniem z dnia 9 grudnia 2011 r. został prawomocnie oddalony (k. 83-87 akt I Nc 95/11). Wobec powyższego S. P. wnosząc w dniu 27 grudnia 2011 r. skargę o wznowienie postępowania zakończonych wymienionym prawomocnym nakazem zapłaty, a więc po upływie 4 miesięcy od dnia w którym o tym orzeczeniu się dowiedział – złożył ją po upływie zakreślonego w art. 407 § 1 k.p.c. terminu do wniesienia skargi na omawianej podstawie wznowienia.

Nadto podniesiona przez skarżącego powyższa okoliczność skutkująca brakiem należytego reprezentowania wobec doręczania przesyłek sądowych wyłącznie na adres zamieszkania M. P. przemawia za tym, iż przed uprawomocnieniem się nakazu zapłaty z dnia 18 lutego 2011 r. skarżący został również pozbawiony możliwości powołania się na jakiegokolwiek okoliczności faktyczne oraz środki dowodowe, w tym te wskazane przez niego w niniejszym postępowaniu, co z kolei może świadczyć o pozbawieniu możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa. W tym miejscu trzeba też wyjaśnić, iż podstawę wznowienia postępowania w postaci pozbawienia możliwości działania wskutek naruszenia przepisów prawa należy rozumieć szeroko, ale niewątpliwie nie obejmuje ona nieudolnego lub wadliwego, bez względu na przyczynę - prowadzenia sprawy przez samą stronę. Jej zakresem są objęte wyłącznie okoliczności, które powodują pozbawienie strony możliwości działania w postępowaniu, niespowodowane przez samą stronę i niezależne od jej zachowania się, chociażby postępowanie strony stanowiło naruszenie przepisów prawa (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 grudnia 2004 r., wydane w sprawie o sygn. akt I ACa 1921/04, LEX nr 147155). W postanowieniu z dnia 15 lutego 2002 r., wydanym w sprawie o sygn. akt III CZ 9/02 (LEX nr 688044) Sad Najwyższy stwierdził, iż pozbawienie strony możliwości działania tylko wówczas jest ustawową podstawą wznowienia postępowania w rozumieniu art. 401 pkt 2 k.p.c., jeżeli nastąpiło ono wskutek naruszenia przepisów prawa przez Sąd lub przez drugą stronę i to przed uprawomocnieniem się orzeczenia. Ponadto pozbawienie strony możliwości działania nie musi być całkowite, by powodować nieważność postępowania. Niemożność ta nie musi występować w toku całego postępowania, aby uzasadniać wznowienie postępowania. Nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli niemożność działania ustała przed uprawomocnieniem się wyroku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2001 r., V CZ 175/01, Prok. i Pr. 2002, nr 5, poz. 42). Wobec powyższego nie ma podstaw do przyjęcia, iż wskazane przez S. P. okoliczności faktyczne oraz środki dowodowe zostały dopiero później wykryte w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. Dlatego też S. P. wnosząc w dniu 27 grudnia 2011 r. skargę o wznowienie postępowania po upływie 4 miesięcy od dnia w którym dowiedział się o nakazie zapłaty z dnia 18 lutego 2011 r. – złożył ją po upływie zakreślonego w art. 407 § 1 k.p.c. terminu do wniesienia skargi na tej podstawie wznowienia.

Zatem skarga S. P. podlegała odrzuceniu, a tym samym zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu.

W świetle powyższych rozważań Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

Zarządzenie:

1. odnotować i zakreślić sprawę w repertorium;

2. odpis postanowienia doręczyć:

-pełnomocnikowi pozwanego,

-pełnomocnikowi powoda;

3. po nadejściu zwrotnych potwierdzeń odbioru akta zwrócić Sądowi I instancji;

4. orzeczenie do zbioru.

06.06.2013 r.